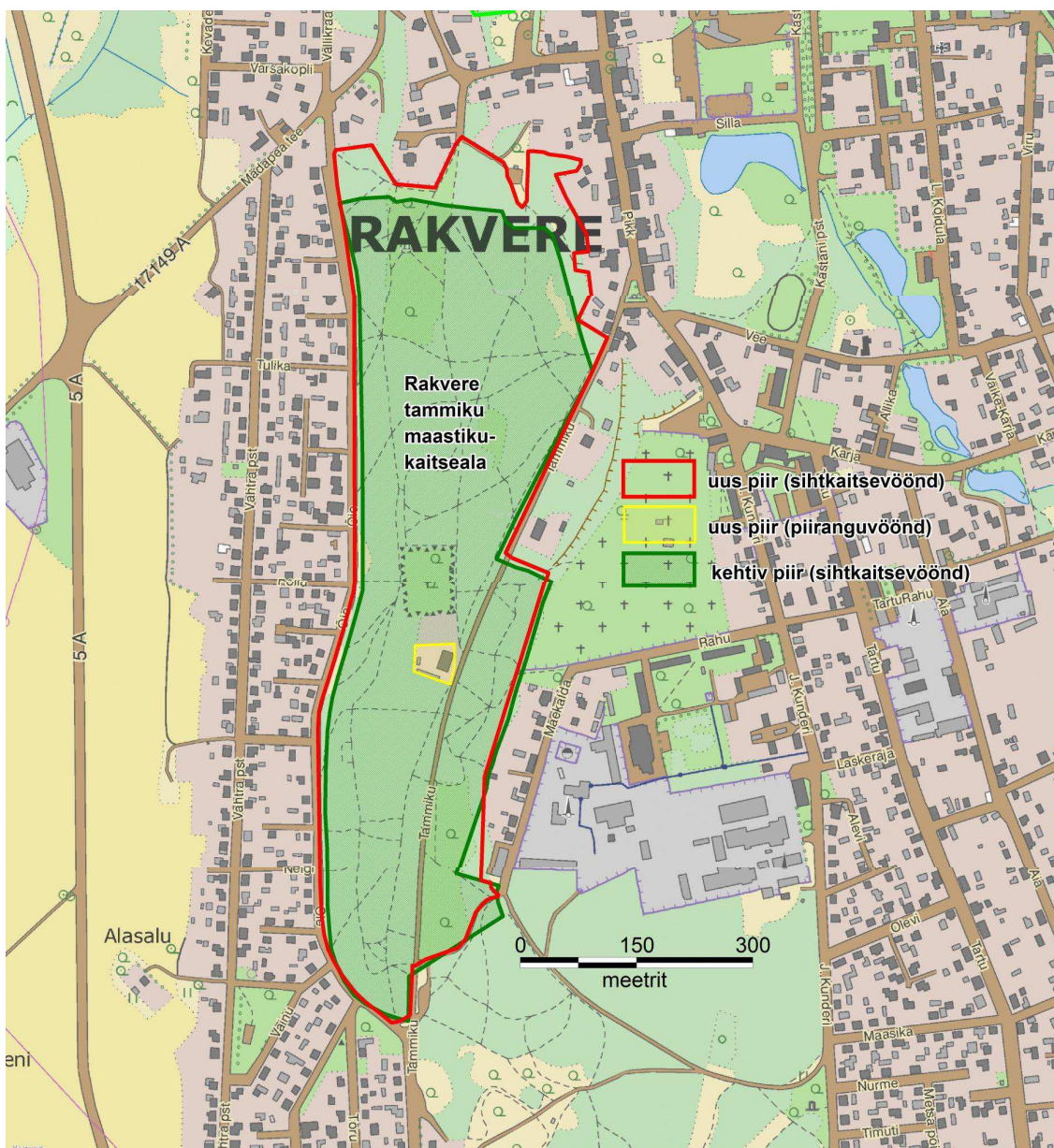

Käesolev ekspertiis on valminud Keskkonnaameti Viru regiooni tellimisel, arvestab sarnaste ekspertiiside üldist lähteülesannet ja Keskkonnaametist saadud Rakvere tammiku maastikukaitseala (MKA) uue kaitse-eeskirja (KE) ja selle seletuskirja eelnõu ning kaitseala kaardiga (↓).

Sisukord

1. Kaitseala tüüp.....	3
2. Kaitse-eeskirja vastavus õigusaktidele	3
3. Tsoneeringu sobivus	5
4. Piiritlemine.....	6
5. Kaitse-eeskirja eelnõu seletuskirja sisseviidud parandused.....	7

1. Kaitseala tüüp

Rakvere tammik võeti esimest korda looduskaitse alla 1939 aastal. Hiljem oli tammik kaitse all kui LK üksikobjekt, maastikukaitsealana alates 1978 aastast. **Uus KE ei kavanda olulisi muudatusi kaitseala pindala ega tsoneeringu osas.** Peamine eesmärk uue KE kehtestamisel on looduskaitseesadusest tulenev üldine kohustus uuendada kõik KE-d hiljemalt 2016 aastaks. Rakvere tammiku MKA KE puhul pole arvestamine EL Loodusdirektiivis nimetatud elupaikadega otseselt vajalik. Kaitseala ei kuulu Natura 2000 võrgustiku koosseisu.

Kaitseala tüübi muutmine (näiteks looduskaitsealaks või ka pargiks) on mõeldav, kuna aga midagi väga põhimõttelist sellest ei muutuks, on loogiline jätkata MKA-na. Sellele kaitseala tüübile vastab Rakvere tammik kõige enam.

2. Kaitse-eeskirja vastavus õigusaktidele

KE eelnõu järgib seni kasutatavat KE-de formaati. KE sisu ei lähe vastuollu teiste õigusaktidega. Laiemalt jääb aga ebaselgeks küsimus, millisel määral peaks kaitse-eeskiri kordama kitsenduste kohta looduskaitseesaduses kirjapandut, kas selline kordamine on üldse vajalik, kas praktikas võimatute tegevuste mainimine seletuskirjas (a la: ei reguleerita, kuna pole mida reguleerida ...) on üldse otstarbekas jne. Käesolev, parandatud kaitse-eeskiri on siin otsinud tasakaalu, nimetades ära tegevused/ohud, mis kaitseala valitseja praktikas ette tulevad.

Erilisi **vormilisi** parandusettepanekuid **KE eelnõule** minul ei ole. Viitamine Riigi Teatajale pole kohustuslik. KE eelnõu on iseenesest korrektne ja asjakohane.

Sisulised parandusettepanekud KE-le puudutavad kitsenduste esitamist ning on järgmised:

1. Lubatud tegevus sihtkaitsevööndis – uute teede, liinide, rajatiste ... jne. püstitamine (§ 9 lõige 4). Kuna LKS piirab seda kitsendust täiendiga „kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks“, siis on õige see täiend ka kaitse-eeskirja lisada. Muidu võib kaitseala valitseja (teoreetiliselt) lubada õhuliini ehitamist risti läbi kaitseala.
2. Piiranguvööndis ei ole (KE eelnõu-järgse tsoneeringu kohaselt) vajadust eraldi nimetada telkimist lubatud tegevusena (§ 13 lõige 3). Kuna siin on tegu hoonestatud kinnistu ja asjaõiguseadusega, siis pole alust arvata, et vastu maaomaniku tahet seal üldse telkida saab. Telkimise lubamine oma maal (hoonestatud krunt) on antud juhul

ikkagi maaomaniku asi, KE ei saa siin midagi lubada (või siis saab lubada maaomanikul telkida omal maal oma maja kõrval, mis ju absurd). Telkimise lubamise nimetamine on aga õigustatud, kui otsustatakse suurema piiranguvööndi kasuks, nagu siin edaspidi ka soovitatakse (pt. 3).

3. Piiranguvööndis ei ole vajadust keelatud tegevusena (§ 14 lõiked 1 ja 3) nimetada uute maaparandussüsteemide rajamist ja maavara kaevandamist. Need on antud juhul ikkagi utoopilised ettevõtmised, arvestades ühelt poolt piiranguvööndi (ka selle soovituslikku laiendust) suurust ja niiskustingimusi ning teiselt poolt maavara puudumist antud asukohas üldse. Pealegi on mõlemad tegevused automaatselt, LKS-i alusel, piiranguvööndis keelatud. KE ei peaks keeldu kordama.

Sisulised parandusettepanekud seletuskirja osas puudutavad vajadust anda lugejale täpsemat taustinformatsiooni, miks üldse uus KE ja mis muutub võrreldes vana olukorraga. Kuna seletuskirjas on soovitatav ka mitmete vormiliste paranduste sisseviimine, siis on seletuskirja eelnõus tehtud parandused tähistatud järgmiselt: **märgitud** lõik on ära jäetud; **märgitud** lõik on lisatud.

A. Seletuskirja **sissejuhatuses** on selgemini välja toodud, miks üldse on vaja uut KE-d. Põhirõhk muutunud seadusel (LKS – 2004) ja aastal 2016.

B. Seletuskirja **eelnõu sisu** osas on selgemini rõhutatud lugejat huvitada võivaid küsimusi nagu:

- Kuidas on muutunud (vana kaitse-eeskirjaga võrreldes) kaitse-eesmärk? Lisandunud on seente ja maastiku ilu nimetamine kaitse-eesmärgina. Arvan samuti, et tammiku kui koosluse kõrval ei ole vajalik kaitse-eesmärgina nimetada konkreetseid liike (näiteks tammepässikut) – selline liikide loend, kui see tõesti peaks sisaldama kõike, kujuneks üleliia pikaks ja ta ei saaks kunagi olla täiuslik.
- Kuidas on muutunud tsoneering? Nüüd on väike osa (0,8%) ka piiranguvööndis. Teisel juhul, nagu käesolevaga (pt. 3) soovitatakse, oleks piiranguvööndi osa u. 6%.
- Pindala muutus? Lisandunud on 3,3 ha, seda reformimata riigimaa arvel
- Maamaksu osas puudutab sisuline muutus vaid Tammiku 6 kinnistut, kes senise 0% asemel peaks hakkama maksma 50% maamaksust. Kuna on nüüd tsoneeritud piiranguvööndisse. Teisel juhul, nagu käesolevaga (pt. 3) soovitatakse, kasvaks veidi ka maamaks Rakvere linnal (u. 2 ha ulatuses, represseeritute monumendi ümbruses ja surnuaiast põhja poole jääva hooldatava ala piiranguvööndi tõttu. Surnuaia maa on maamaksuseaduse kohaselt nii või teisiti maamaksust vabastatud)
- Selgemini sõnastatult on välja toodud rahvaürituste korraldamisega seotud kitsendused. Nende esitamine peaks olema lihtsam
- Ära on jäetud eramaal lubatud-keelatud tegevuste (rahvaüritused, teedel sõitmine) mainimine, mida KE-s tegelikult ei reguleerita ja mis antud kohas ei vajagi eraldi reguleerimist
- Sihtkaitsevööndi kirjeldusse on lisatud põhimõtteline täiend: teed, liinid, rajatised ... kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks, ilma milleta oleks KE moonutanud LKS-i mõtet
- Piiranguvööndi kirjeldusest on välja jäetud tegevused, mis on reguleeritud LKS-ga ja mille dubleerimine KE-s pole otseselt vajalik või mis on olemuslikult ebareaalsed. Samuti on ära jäetud lõige, kus selgitatakse, mis KE ei reguleeri seda ja teist küsimust (... kuna neid teemasid Rakvere tammikuga siduda ei saa)

3. Tsoneeringu sobivus

Seni kehtiv MKA tsoneering (100% sihtkaitsevöönd) on uue KE kohaselt asendunud 99% sihtkaitse- ja 1% piiranguvööndiga. Tammiku 6 krunid tsoneerimine piiranguvööndisse on loomulik. Käesolevaga soovitan piiranguvööndit mõnevõrra **veelgi laiendada**. Põhjendused:

1) saksa sõjaväekalmistul, sellest põhja pool asuval väikesel puhkealal (pink) ning repressseeritute monumendi ümbruses ole sihtkaitsevööndi uuesti kehtestamine mõttekas. Ükskõik kui leebena me sellist sihtkaitsevööndit ei sõnastaks, LKS-i mõtet see ei järgiks ning õigem oleks piirduda piiranguvööndiga. Enamik (ilmselt kõik?) sarnase koormusega suuri pargilaadseid alasid (Saue, Lehmja, Kudjape, Loode tammikud, suurepinnalised Keila-Joa, Oru ja Kadrioru pargid jne.) on tsoneeritud 100% piiranguvööndiks, miks peaks Rakvere tammik olema erand?

2) Ka Erast Parmasto seente uuring, millele seletuskiri ju väga õieti viitab, osundab vajadusele selgelt eristada kahte ala: „pidevalt ja hästi hooldatud pargiala inimeste puhketsoonina, ja võimalikult looduslikuna säilitatav loodusmets, milles igasugune metsamajanduslik jm. otsene inimtegevus (lamapuude ja okste koristamine jms.) puudub“. Oleks imelik, kui tsoneering ei järgiks seda soovitusi. Küsimus võib seega olla vaid, millises ulatuses peaks olema see piiranguvöönd. Kuna ala on seni olnud ikkagi 100% sihtkaitsevöönd, siis soovitangi käesolevaga minimaalse piiranguvööndi kehtestamist seal, kus inimesed kõige enam viibivad ja kus selleks on ka head tingimused.

Uus piiranguvööndi kontuur järgib teede ja kõlvikute piire (vt. joonis ↓). Sihtkaitsevööndi ja piiranguvööndi eristamist maastikul (tähisted) vaja ei ole. Tammiku tavakasutajad ei kujuta endast sihtkaitsevööndile mingit ohtu. Võimalikul loa taotlejal (rahvaüritus?) on jälle aega, et eeltöö korras end pargiala tsoneeringuga kurssi viia.

Sõjaväekalmistu. Pigem piirangu- kui sihtkaitsevöönd

Rakvere tammiku MKA kehtiv piir, KE eelnõu ettepanek ja Ekspertiisi ettepanek piiranguvööndi laienduse osas.

4. Piiritlemine

Rakvere tammiku MKA uus KE piiritleb kaitseala senisest täpsemalt, arvestades nii katastripiire kui ka kõlvikute piire põhikaardil. Kaitseala pindala kasvab u. 3 ha võrra, seda eelkõige kaitseala põhjapiiri viimisega vastu olemasolevaid katastripiire. Läänes järgib kaitseala piir Õie tänava, idas kohati Tammiku tänava, mujal põhiliselt katastri- ja kõlvikupiire. Uue välispiiri kohaselt on MKA-l maksimaalne ulatus, mis antud tingimustes

võimalik: 26 ha. Kaitseala edasine laiendamine pole füüsiliselt mõeldav. 1939 aastal oli kaitsealuse tammiku pindala 19,2 ha.

5. Kaitse-eeskirja eelnõu seletuskirja sisseviidud parandused

Kollasega tähistatud lõigud või sõnad on kustutatud. Need on enamasti lingvistilised pisiparandused. Lisatud sõnad on tähistatud **rohelisega**.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu

„Rakvere tammiku maastikukaitseala kaitse-eeskiri,
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

„Looduskaitseaduse, (RT I 2004, 38, 258, 53, 373) § 10 lõike 1 ja § 11 lõike 1 on Vabariigi Valitsusel õigus määrusega võtta ala kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord. **Kehtiv** Rakvere tammiku maastikukaitseala **kehtiv** kaitse-eeskiri ja piirid on kehtestatud 21. 12. 1999. a. **Vabariigi Valitsuse** määrusega nr. 407. Kaitseala eesmärk on , **mis moodustati** poolloodusliku laialehise metsakoosluse (Rakvere tammik-parkmets), **sealsete** kaitsealuste taime- ja loomaliikide ning pinnavormide kaitseks.

Vastavalt “Looduskaitseaduse” § 91 lõikele 1 kehtivad enne selle seaduse jõustumist **(so. 10.05.2004)** kaitse alla võetud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide **kaitseks kehtestatud** kaitse-eeskirjad ja kaitsekord **mitte kauem kui 2016. aasta 1. maini**. Selle aja jooksul on vajalik **kuni “Looduskaitseaduse” alusel kehtestatakse, kehtestada** uued kaitse-eeskirjad. Seega ei võeta **käesoleva** määrusega kaitse alla uut ala, vaid viiakse kaitse-eeskiri kooskõlla „Looduskaitseadusega“ ning täpsustatakse tsoneeringut.

Esitatava Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti Viru regiooni kaitse planeerimise spetsialist Timo Kark, eelnõuga kavandatud kitsenduste vajalikkust, „Looduskaitseadusele“ vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust kontrollis Keskkonnaameti kaitse planeerimise peaspetsialist Roland Müür (tel 627 2184). Eelnõu keeleteimetaja oli (tel.....) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud õigussosakonna jurist ..... (tel 626 2...).

2. Eelnõu sisu

Rakvere tammiku maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) eesmärk on poolloodusliku laialehise metsakoosluse (**Rakvere** tammik-parkmets), sealsete taime-, seene- ja loomaliikide ning pinnavormide kaitse ja maastikuilme säilitamine. **Senise kaitse-eeskirjaga võrreldes on lisandunud seente ja maastikuilme, kui kaitse-eesmärkide, eraldi nimetamine.**

Kaitseala maa-ala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks. Sihtkaitsevööndi režiim on vajalik laialehise

metsakoosluse ja seal pesitsevate lindude kaitseks. Senise kaitse-eeskirjaga võrreldes, kus kogu kaitseala oli tsoneeritud sihtkaitsevööndina, on nüüd väike osa kaitsealast (0,8% või siis 6%), mis kuulub eraomanikule (või ka linnale), jäetud leebema piiranguvööndi koosseisu.

Kaitse-eeskirjaga kohaselt on inimestel lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal. Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleva kinnisasjal viibimine on lubatud, arvestades „Asjaõigusseaduses“ ja „Looduskaitseaduses“ sätestatud. Kaitsealal on lubatud üle 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine kohtades, mis on selleks kaitseala valitseja nõusolekul ettevalmistatud ja tähistatud. Mujal on üle 50 osalejaga rahvaürituse korraldamiseks vajalik kaitseala valitseja nõusolek. Alla 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine on lubatud ka spetsiaalselt ettevalmistamata kohtades, ning eramaal maaomaniku nõusolekul. Üle 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

Kaitsealal on lubatud sõidukitega sõitmine teedel. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja ning maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel ning kaitseala valitsemise ja hooldamisega seotud töödel, samuti ka kaitseala valitseja nõusolekul toimuval teadustööl eramaal maaomaniku loal.

Kaitsealal ei ole lubatud ilma kaitseala valitseja nõusolekuta muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks, anda projekteerimistingimusi, anda ehitusluba, rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit.

Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala maa-ala seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks. Kaitsealal on Rakvere tammiku sihtkaitsevöönd, mille kaitse-eesmärk on laialehise metsakoosluse, seal pesitsevate lindude ning pinnavormi kaitse.

Sihtkaitsevööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud: metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning raiutava puistu koosseisu ja täiuse osas. Metsakoosluse kujundamine on vajalik, kuna üheks kaitseväärtuseks on Rakvere tammik-parkmets, kuid kus ilma inimese abita tammed ei säili seal tammed, vaid asenduvad aja jooksul vahtraga. Lubatud on ohtlike puude eemaldamine radade ümbrusest. Ala läbivad mitmed rajad, mida kasutavad paljud inimesed. Kuna tegemist on tammikuga, mida külastatakse inimeste poolt väga intensiivselt, siis on seal vajalik tagada ohutu liikumine. Poollooduslike koosluste esinemisaladel on lubatud vajadusel nende ilmet ja liigikoosseisu tagav tegevus nagu rohu niitmine, puu- ja põõsarinde kujundamine ning harvendamine. kaitseala valitsejaga kooskõlastatud ulatuses. Kooskõlastatult kaitseala valitsejaga on lubatud on uute teede, õhuliinide ja muude rajatiste ning mittetootmisliku iseloomuga ehitiste rajamine, seda üksnes kaitseala tarbeks, lubatud on ka olemasolevate ehitiste hooldustööd. Et kaitsealal asub hoonestatud kinnistu, ausammas, kalmistu, jalgrajad, trepid jt rajatise, siis on vajalik neid aeg-ajalt hooldada või rekonstrueerida. Kaitseala läbib ka sõidutee (Tammiku tänav).

Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine, välja arvatud kaitse-eeskirja § 4 ja § 9 lubatud tegevused; telkimine ja lõkke tegemine, välja arvatud okste põletamine hooldustööde käigus. Kaitsealal ei ole ühtegi ettevalmistatud kohta, kus saaks

igapäevaselt telkida või lõket teha, samas selleks puudub ka vajadus, sest telkima ja lõket minnakse tegema üldiselt linnast eemale.

Kaitsealal on Rakvere tammiku piiranguvööndi, mille kaitse-eesmärk on maastikuilme säilitamine. Piiranguvööndis on lubatud majandustegevus, sealhulgas ka ehitamine ja telkimine. Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud ohtlike puude raie ja puuvõrade kujundamine.

Piiranguvööndis on keelatud „Looduskaitseaduses“ (§ 31) loetletud tegevused, mille teistkordne loetelu kaitse-eeskirjas pole vajalik. uue maaparandussüsteemi rajamine, lõkke tegemine (välja arvatud okste põletamine hooldustööde käigus), maavara kaevandamine, puhtpuistu kujundamine, energiapuistu rajamine ja uuendusraie.

Piiranguvööndisse jääb õueala ja kalmistu, mistõttu on õuemaal lubatud telkimine. Piiranguvööndis kehtivad piirangud vastavalt „Looduskaitseadusele“: kui kaitse-eeskirjaga ei sätestata teisiti, on piiranguvööndis keelatud: uue maaparandussüsteemi rajamine, maavara kaevandamine,

Kaitse-eeskirjas ei ole reguleeritud jahipidamist, mis on asulas keelatud. Ei ole reguleeritud kalapüüki, adru ja pilliroo varumist, veekogude ja veetaseme kaldajoone muutmist ning ujuvvahendiga sõitmist kuna kaitsealal puuduvad veekogud. Ei ole reguleeritud olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööde tegemist ja veerežiimi taastamist kuna kaitsealal puuduvad kraavid. Kaitse-eeskirjaga ei ole sätestatud ka liikumispiiranguid, sest kaitsealal puuduvad sellised liigid, kelle pärast tuleks „Looduskaitseaduse“ järgi sätestada ajalisi piiranguid. (Selliste lõikude, nagu viimane, esitamist tuleks vältida – milleks korrata elementaarseid asju: ei reguleerita kuna pole mida reguleerida ... LKS ütleb ju selgelt: kui eeskirjas pole sätestatud teisiti, on keelatud .... jne. Pole seega vaja kellegile eraldi põhjendada, miks ei reguleerita. Lõik vaid koormab lugejat. A.T.)

Kaitseala tüübiks on valitud maastikukaitseala, kuna kaitseala põhieesmärk on kaitsta pinnavorme ning laialehist metsa, mis on samuti tähtis maastiku osa.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal erinevaid kaitseväärtusi, kehtiva kaitse-eeskirja ja olemasolevate loodusväärtustega. Kaitse-eeskirjaga kehtestatakse piirangud on sätestatud sellises ulatuses, et need tagaks kaitsealal erinevate liikide ja looduslike elupaikade soodsa seisundi. Sihtkaitsevööndisse on tsooneeritud Rakvere tammiku parkmets ja kaitsealused seeneliigid. Leebem kaitse-eeskirja seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja kaitseväärtuste säilimise. Piiranguvööndisse jääb ühe kinnistu õueala ja hoonetega.

Olemasolevate loodusväärtuste loetelu on hiljuti (2004) täiendanud Erast Parmasto poolt teostatud Rakvere tammiku seenestiku uuring, mille kohaselt on . Kokkuvõte Erast Parmasto uuringust: Rakvere tammikust on seni leitud 76 seeneliiki. Neist ligi pooled kuuluvad puitulagundavate seente hulka. Kahes kohas on tammikus leitud 2. kategooria kaitsealust liiki tammepässikut, mille kaitseks tuleb luua mistahes inimtegevusest vabad tsoonid. See ei nõua aga inimeste liikumise piiramist radadel ja teedel. Samas Tammikus kasvab ka veel kaks Eestis väga haruldast torikulaadsete rühma kuuluvat seent. Uuringus soovitatatakse pargis tsooneerimisega luua kaks erinevat ala: pidevalt ja hästi hooldatud pargiala inimeste puhketsoonina ja võimalikult looduslikuna säilitatav loodusemets, milles igasugune metsamajanduslik jm. otsene inimtegevus (lamapuude ja okste koristamine jms.) puudub. See

teine osa abistaks teostada koolide loodusõpetust ning teostada loodusharidust kõigile (E. Parmasto, 2004, Rakvere tammiku seenestik, Tartu).

Rakvere tammiku maastikukaitseala pindala kokku on 26,4 ha, millest munitsipaalomandis olevat maad on 86 % (22,7 ha), eramaad 0,8 % (0,2 ha) jätkuvalt riigi omandis olevat maad 12,9 % (3,4 ha). Võrreldes senise kaitseala piiriga on kaitseala laiendatud 3,3 ha võrra, mis tuleneb kaitseala täpsemast piiritlemisest vastu kinnistuid. Laiendamine on toimunud reformimata riigimaa arve.

3. Maaomanike seisukohad

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Rakvere tammiku maastikukaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud „Looduskaitseaduses“ esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisel peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestavatest majanduspiirangutest. Piiranguvööndi maamaksumäär on seaduse järgselt 50%, sihtkaitsevööndil 0%. Määruse jõustumisega kaotab seega oma 50%-lise maamaksusoodustuse nüüd piiranguvööndisse tsoneeritud Tammiku tee 6 maaüksus ja osa (umbes 1,5 ha) Rakvere linna omandis olevast suuremast (Palermo mets) maaüksusest.

Määruse jõustumine ei too kaasa uute organisatsioonide moodustamist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub “Riigi Teataja seaduse” § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Jaanus Tamkivi
Minister

Rita Annus
Kantsler